

Garðurinn

MIÐVIKUDAGUR 28. MARS 2018

Kynningar: Urban Beat

Garðhönnun á að vera upplifun fyrir viðskiptavininn, segir Björn Jóhannsson landslagsarkitekt hjá Urban Beat.

Urban Beat í Stokkhólmi og bráðum Reykjavík

Björn Jóhannsson landslagsarkitekt vill að garðeigandinn njóti garðsins í heita pottinum, gufubaðinu, í skálanum og við grillið. Hann leggur áherslu á viðhaldslétta garða sem nota má allt árið.

Fyrsta skrefið við að hanna fallegan garð er að gefa garðeigandanum svo margar hugmyndir að hann fær skemmtilegan valkviða," segir Björn Jóhannsson, landslagsarkitekt hjá Urban Beat.

Þrjár teikningar til að velja úr
„Við höfum lagt mikla áherslu á að viðskiptavinurinn hafi möguleika

á að þróa sínar óskir með okkur. Oft veit fólk ekki hvað það raunverulega vill fyrir en hönnunin er komin af stað og þá er mikilvægt að það sé úr nógu að velja og auðvelt að breyta. Þegar við sendum út tilboð og verðáætlanir fylgir lítil hugmyndabók með myndum sem hægt er að vísa í. Þegar við höfum fengið fyrstu óskirnar teikum

við upp þrjár útfærslur, bæði með nýstárlegum hugmyndum en einnig klassískum útfærslum sem hafa reynst vel gegnum árin. Með þremur mismunandi útfærslum er auðvelt að „máta“.

Þrjú skref að fallegum garði
Björn hefur teiknað garða Íslendinga síðustu 20 árin og hefur

alltaf lagt áherslu á að ferlið sé upplifun fyrir viðskiptavininn. „Garðeigandinn á að koma að verkefninu á öllum stigum, en ég get alltaf aðstoðað við ákvörðunartökuna ef valið er erfitt með því hjálpa við að bera saman hugmyndir.“ Björn segir einnig mikilvægt að flýta hönnun ekki of mikið. Hugmyndir þurfi að gerjast

og garðeigandinn þarf að máta það í huganum hvernig lífið í nýja garðinum geti orðið. Hönnunin er unnin í þremur skrefum. Fyrst eru gerðar þrjár útfærslur af garðinum. Í næsta skrefi er valið það besta úr útfærslunum þremur og því síðan raðað saman í skrefi tvö. Að lokum eru útbúnar verkeikningar sem innihalda gjarnan smíðateikn-

Gott samræmi milli húss og garðs. Veggirnir eru framhald af húsinu. Pallurinn tónar vel við klæðningu og gluggalista.

Viðhaldsfriir pallar. Skemmtilegt útsýni er úr pottinum yfir fallegt svæðið.

ingar, gróðurplan og staðsetningu ljósa. Oft er stuðst við hugmyndir sem garðeigandinn hefur fundið á netinu eða jafnvel séð erlendis í sumarfríinu.

Stofan færð út í garð

Við spurðum Björn um hvað sé heitast í garðhönnun í dag. „Það sem mér finnst mest áberandi er hvað fólk er tilbúið til þess að flytja út í garð á sumrin. Með grillskýlum, útielldhúsum, hengirúmum, sófasettum, gróðurhúsum og litlum skálum eru margir farnir að vera úti frá því þeir koma heim úr vinnunni og þangað til þeir fara að sofa. Gufuböð og eldstæði eru nýjasta viðbótin en nú framleiða margir og selja tilbúin gufubaðshús, sem auðvelt er að reisa. Með því að útbúa þak með góðum geislahitara yfir dvalar- og matarsvæðum er hægt að byrja að nota garðinn síðla vetrar og svo langt fram eftir hausti. Þannig eykst í raun rými hússins og margt af því sem áður var gert inni má nú gera úti í garði.“

Flestum garðeigendum er einnig hugleikið hlutfall þess tíma sem fer í að njóta garðsins og að sinna honum. Það er því mikil áhersla á að garðarnir séu viðhaldsléttir. Pallar sem ekki þarf að bera á, gróður sem þekur vel og kemur þannig í veg fyrir illgresi og grasflatir sem auðvelt er fyrir garðsláttuvélmenni að slá eru mikilvægar forsendur í hönnun garðsins. Urban Beat sækir sínar hugmyndir í reynslu Björns við að hanna garða Íslendinga síðustu 20 árin auk þess heitasta sem er að gerast í skandinavískri hönnun. Með því að sækja hugmyndir til Íslands og hinna Norðurlandanna næst skemmtilegt samspil notadrjúgra svæða, falllegs stils og lágmarksþarfar fyrir umhirðu.

Garðurinn á að vera framhald af húsinu

Eitt það mikilvægasta við að útbúa fallegt útisvæði er að það sé í samræmi við húsið hvað varðar form, liti og aðgengi. Ef aðalbyggingarefni hússins er steypa og gluggakarmar úr dökkum við má nota annað hvort eða bæði efnin í skjólveggi. Það sem þarf að passa er að steypu veggirnir tóni við vegg hússins og að tréveggir tóni við gluggakarma. Útivistarsvæðin mega svo gjarnan vera aðgengileg frá þeim herbergjum eða svæðum

hússins sem eru samnýtt garðinum – eldhús nálægt útiborðstofunni og baðherbergi nálægt heita pottinum.

Frá Stokkhólmi til Reykjavíkur

Skrifstofa Urban Beat er í Stokkhólmi en Björn rekur fyrirtækið með hjálp Andrews Young, sem er enskur landslagsarkitekt. Flest verkefni eru íslensk en Björn segir að það hafi gengið ótrúlega vel að vinna verkefni úr fjarska með hjálp tölvupósts, síma og Skype. „Síðan hef ég skotist heim til að taka fundi á eins til tveggja mánaða fresti,“ segir Björn sem einnig kemur heim til að kenna og aðstoða stærri viðskiptavinum sína, eins og BYKO. Í haust mun Urban Beat opna skrifstofu í Reykjavík og mun Björn stýra henni á meðan Andrew sér um starfsemi fyrirtækisins í Stokkhólmi.

Allt unnið í þrívídd á papp-

Björn Jóhannsson landslagsarkitekt hefur teiknað garða Íslendinga síðustu 20 árin og mun gera það áfram næstu 20.

Írslausri skrifstofu

„Öll garðhönnun á að fara fram í þrívídd,“ segir Björn. „Með því að teikna allar hugmyndir upp í þrívídd geta bæði hönnuður og viðskiptavinur séð mun betur hvernig garðurinn kemur til með að líta út. Hlutföll forma sjást betur og vandamál, sem gjarnan koma upp á seinni stigum hönnunar sjást strax og má því leysa fyrr. Urban Beat hefur tekið þá stefnu að vera pappírlaus teiknistofa. Öll teiknivinnu og skissur eru unnar á snertiskjá og teikningum er skilað í PDF-formi. Eini pappírinn sem sést á skrifstofunni eru hönnunartímarit og bækur um landslagshönnun og garða.“

Leitum að góðu starfsfólki fyrir næsta ár

„Þegar búið verður að koma upp skrifstofunni í Reykjavík í haust munum við byrja að ráða landslagsarkitekta og stefnum að því að vera komin með öflugt teymi snemma næsta árs. Við erum líka með samstarfssamning við Tema, sem er öflug arkitektafyrirtæki með um 100 starfsmenn í Stokkhólmi. Tema vann með okkur í þróun ferðapjónustusvæðis, sem mun rísa á Helli, og mun verða

Leiksvæði við þjónustumiðstöð á Helli í samstarfi við Tema í Stokkhólmi og Gunnar Bergmann arkitekt. MYND/TEMA

Með því að hanna í þrívídd sést samspil allra þátta vel. Hér má sjá hvernig lýsingin á sumarhúsalóðinni er hugsuð.

Hugmyndir þurfa að gerjast og garðeigandinn þarf að mæta það í hugarum hvernig lífið í nýja garðinum geti orðið.

Björn Jóhannsson

samstarfsaðili okkar í stærri verkefnum þar sem víðtækari þekkingar og reynslu er þörf,“ segir Björn.

Ferðapjónustan þjónustuð

Fyrirtækið leggur áherslu á garðhönnun en hefur einnig sérhæft sig í verkefnum tengdum ferðapjónustu. Auk þess að hafa teiknað umhverfi hótela var Björn umhverfisstjóri hjá Ferðamálastofu þar sem hann veitti styrkþægum Framkvæmdasjóðs

ferðamannastaða ráðgjöf. „Við viljum gjarnan hjálpa sveitarfélögum og rekstraraðilum í ferðapjónustunni að þróa umhverfi sitt þannig að upplifun ferðamanna og heimamanna verði sem skemmtilegust.“

Hægt er að ná sambandi við Björn í gegnum heimasíðuna landslagsarkitekt.is í tölvupósti bj@landslagsarkitekt.is eða í síma 823-0001.

GRETTISLAUG Á TILBOÐI

Við hjá NormX höfum framleitt heita potta fyrir íslenskar aðstæður í yfir **30 ár**. Við bjóðum fjölda gerða og lita ásamt öllu því sem tilheyrir til að koma sér upp glæsilegum heitum potti á verði sem kemur skemmtilega á óvart.

Nú er rétti tíminn til að huga að heitum potti fyrir sumarið. Þess vegna bjóðum við nú á sértíloboði hina vinsælu Grettislaug með vönduðu loki.

Grettislaug með loki
á aðeins kr.
272.000

Snorrallaug

Gvendarlaug

Grettislaug

Unnarlaug

Geirslaug

ÍSLENSK FRAMLEIÐSLA
Í MEIRA EN 30 ÁR

Framleiðum burðargrindur undir alla okkar potta, nú þarf bara að gera gat í veröndina fyrir botnskálinni, og fellur þá grindin beint á veröndina.

STREKKIBÖND Á LOK

Minum á állokin okkar og ryðfríu pumpurnar sem eru með fallöryggislás.

Lerkiklæddur úrvals heitur pottur í nýjum búningi sem prýðir pallinn.

Við framleiðum lok á alla potta

Eigum einnig „KALDA“ potta sem gott er að skellasér í fyrir dvölinna í heita pottinum.

NORMX

Auðbrekku 6 · Kópavogi · Sími 565 8899 · www.normx.is

Græni liturinn hefur góð áhrif á sálina

Sigurður Þórðarson og Sigrún Andrésdóttir hafa ræktað garðinn sinn í fimmtíu ár og eru nú að undirbúa hann fyrir sumarið. Þau leggja mikla áherslu á sigrænar plöntur en vilja hafa sem fjölbreyttasta flóru.

Brynhildur Björnsdóttir
brynhildur@frettabladid.is

Ég stend nú úti í gróðurhúsi og er að potta hærna, svo maður er farinn að huga að vorverkunum," segir Sigurður Þórðarson, garðáhugamaður í Garðabæ, þegar blaðamaður hringir. Sigurður og kona hans, Sigrún Andrésdóttir, hafa ræktað garðinn sinn í hartnær fimmtíu ár og eru með gróðurhús þar sem þau koma upp græðlingum sem bíða þess að fara út í garð. „Ég er núna að potta græðlinga frá í fyrra sem hafa verið að ræta sig í vetur í vikri eða vatni.“ Hvað önnur vorverk varðar segist Sigurður

vera að taka til og snyrta. „Ég er í miðjum klippingum, er að klippa trén í garðinum, hreinsa ofan af beðum og klippa af runnum. Það þarf að hemja þá til að þeir vaxi ekki allt út um allt. Svo verða runnar oft mjög þéttir og þá þarf að klippa innan úr þeim svo það lofti betur um þá. Ég klippi líka trén því maður klippir tré eins og maður vill hafa þau laufguð í sumar. Ég sé tréd fyrir mér og sé svo, nei, þessi grein passar ekki og þá klippi ég hana burt.“ Sigurður segist hreinsa gamlar gróðurleifar burt þó sumir vilji láta þær liggja. „Það er allt í lagi, þá myndast bara jarðvegur en ég vil frekar setja garðúrganginn í safnhaug þar sem verður til mold sem ég nota eftir tvö ár. Beðin líta betur út þegar þau eru hrein.“

Sigurður segir þau Sigrúnu kaupa lítið af nýjum plöntum heldur halda sig við fjölæringana sem þegar eru í garðinum. Og hann óttast ekki páskahretið. „Fjölæringar eru mjög frostþolnir og þola flestir að það sé allt tekið ofan af þeim. Ég hef séð páskaliljur sem voru orðnar 20 cm háar og svo kom hörkufrost og stönglarnir lögðust á hliðina eins og frosið grænmeti og ég hugsaði, nei, nú er þetta allt dautt. En svo þegar fór að hlýna þá réttu þær sig við. Það er eins konar frostlögur í þessum plöntum svo þó frosið nái inn í þá eyðileggjast ekki frumurnar. Flestir þessir vorlauka sem blómstra svona snemma á vorin þola frosið. Þangað til þeir fara að blómstra, þá eyðileggur frosið blómin.“

Sigurður segir þau hjónin vera safnara þegar kemur að garðinum. „Við fyllum garðinn af alls konar

Sigurður Þórðarson og Sigrún Andrésdóttir hafa hlúð að garðinum sínum í hartnær fimmtíu ár. MYND/STEFÁN

Hér má líta græðlinga sem brátt fá að skjóta rótum úti í garði.

tegundum. Það má segja að þetta sé skrautgarður með fjölæringum. Við erum búin að búa hér í bráðum fimmtíu ár og fengum mjög fljótlega garðáhuga svo við erum búin að breyta garðinum, erum

með gróðurhús, gróðurskála með vínberjaplöntum og eplatré úti í garði með litlum eplum sem hægt er að borða," segir Sigurður. „Svo erum við með hindber en það þarf að passa að þau dreifi sér ekki of

mikið því þau eru gjörn á það. Og við erum líka með sólber en höfum ekki verið í káli eða kartöflum undanfarið ár.“

Hann segir þau leggja mikla áherslu á að hafa sigrænar plöntur í garðinum. „Þá dettur flestum í hug greni, en við erum ekki með neitt grenitré. Þetta eru sýprusar og lyngrósir með stórum blöðum sem þola mjög vel frost en illa rok svo það er betra að hafa þær í góðu skjóli. Svo eru þintegundir svokallaðar, svona mjúkt greni, einir og fleiri plöntur. Það er gríðarlega fjölbreytt úrval af sigrænum plöntum fáanlegt og það hefur svo góð áhrif á sálina að líta út í garð í skammdeginu og sjá allt grænt," segir Sigurður að lokum og snýr sér aftur að vorverkunum.

VANTAR GARÐHÚSGÖGN?

Taktu þér greiðslufrí með Kortaláni og láttu drauminn rætast.

Kynntu þér málið. 525 5055 | sala@valitor.is | valitor.is

VALITOR

Vorið kallar á þig

Ertu með framkvæmdaplan?

Landslagsráðgjöf

Frá teikningu að fallegum garði

Landslagsarkitektar okkar gefa góð ráð og aðstoða við efnisval. Pantaðu tíma í síma **412 5050** eða á sala@bmvalla.is

Kynntu þér úrvalið af fallegum hellum og garðeiningum á bmvalla.is og fáðu góðar hugmyndir fyrir sumarið.

Farsæl íslensk framleiðsla í yfir 50 ár - bmvalla.is

BM·VALLÁ

Einfalt að rækta í útipottum

Margir kjósa að hafa plöntur í pottum á veröndum eða svölum. Vilmundur Hansen garðyrkjufræðingur segir vel hægt að hafa sumarblóm, kryddjurtir og matjurtir í pottum.

Elín
Albertsdóttir
elin@frettabladid.is

Vilmundur Hansen heldur úti vinsælli síðu á Facebook sem nefnist Ræktaðu garðinn þinn – Garðyrkjuráðgjöf með yfir 30 þúsund fylgjendum. Sjálfur starfar hann við garðyrkjuráðgjöf jafnt fyrir einstaklinga og fyrirtæki. Þegar hann er spurður hvernig mold sé best að nota í pottana segist hann velja pottamold sem fáið í garðyrkjustöðvunum. „Sú mold hefur reynst mér vel. Síðan má nota moldu sem íblöndunarefni ef maður vill en ekki nota hana eingöngu. Það þarf samt ekkert að gera við þessa venjulegu pottamold fyrstu tvö árin. Nauðsynlegt er að hafa gat undir pottinum en ef hann er mjög djúpur er gott að setja vikur í botninn, akrýldúk þar ofan á og síðan moldina.“

Pottar er mismunandi og það getur verið flókið að velja þann eina rétta. Vilmundur segir að potturinn þurfi að vera frostfrír. „Leirpottar og harðplastpottar eiga það til að springa yfir veturinn en ef valdir eru frostfrír pottar endast þeir í nokkur ár. Plastpottar eru léttir og þægilegir.

Það má setja þá ofan í leirpott sem síðan er tekinn inn yfir vetrarmánuðina.“

Vilmundur segir að um þessar mundir fáið ericur í blómabúðum sem sé fallett að setja í potta áður en tími sumarplantanna hefst. „Þær geta vel staðið fallegar fram á sumar. Þetta eru duglegar plöntur.

Vilmundur Hansen, grasa- og garðyrkjufræðingur, heldur úti vinsælli síðu á Facebook þar sem ýmis góð ráð um garðyrkju koma fram.

Yfirleitt er best að kaupa sumarblóm þegar þau eru auglýst til sölu. Það þýðir að þeirra tími sé kominn. Ef fólk er að rækta blóm sjálf er rétt að biða

með að setja út þangað til fullvíst er að ekki komi næturfröst. Það er að verða í síðasta lagi að sá fyrir sumarblómum þessa dagana. Svo má rækta alls kyns kál og salat í pottum. Venjulega þarf að sá fyrir matjurtum sex vikum áður en þær fara út í garð. Best er að rækta blaðsalat, erfðara að ræka það sem vex niður,“ segir Vilmundur. „Það er hægt að rækta næpur en gulrætur og gulrófur þurfa meiri dýpt. Mjög sniðugt er að rækta aspás í pottum, sömuleiðis klettasalat og spínat. Ég get mælt með njóla

sem er góður í salat. Fullt af kryddi vex vel á Íslandi, til dæmis blóðberg (timían), steinselja, óreganó, sitrónumelissa og mint. Kryddið þarf þó gott skjól.“

Vilmundur segir að þegar fólk sé með matjurtagarð þurfi hann hvíla á fjögurra ára fresti. Gott er að setja þurrkaðan hæsnaskit í garðinn til að gefa honum áburð. Það er ekki ákjósanlegt að rækta alltaf það sama í garðinum, betra er að vera með skiptiræktun, eitt árið með rótargrænmeti en blaðsalat á móti. Svo er hægt að hvíla

reitina til skiptis ef þeir eru fleiri en einn. Þá er alltaf einhver ræktun í gangi. Byrjendur í matjurtarækt ættu að byrja á einhverju einföldu, til dæmis grænkáli, kartöflum, gulrófum og mintu.“

Þegar hann er spurður um áburðargjöf, svarar hann: „Það er að öllu leyti best að nota lífrænan áburð. Maður fær kannski ekki eins mikla uppskeru en í mínum huga er betra að fá bragðgott kál heldur en fljótsprottið. Lífrænn áburður er matur fyrir plönturnar en tilbúinn er vítamín.“

Það er fallett að hafa blóm og matjurtir í pottum.

SÍBERÍULERKI

- Aldrei að bera á

Í kjarnvið síberíulerkis er náttúruleg fúavörn. Því þarf aldrei að bera fúavörn á viðinn. Viðurinn er sterkur, endingagóður og þolir afar vel íslenska veðráttu.

Veggklæðningar og pallaefni

Led húsnúmer

Sérsmíðum númer á öll hús • sendu okkur mynd þegar þú ert búinn að setja þitt húsnúmer upp

- Ledlýsing sem endist og eyðir litlu rafmagni
- Hægt að fá í lituðu áli eða ryðfríu stáli
- Verið velkomin á facebooksíðu okkar: Led húsnúmer

Best er að panta í gegnum facebooksíðuna okkar.
Einnig hægt að hringa í sími 789 3010

Nú er rétti tíminn
til að leita tilboða

Eru hellurnar óhrein gróðrarstía?

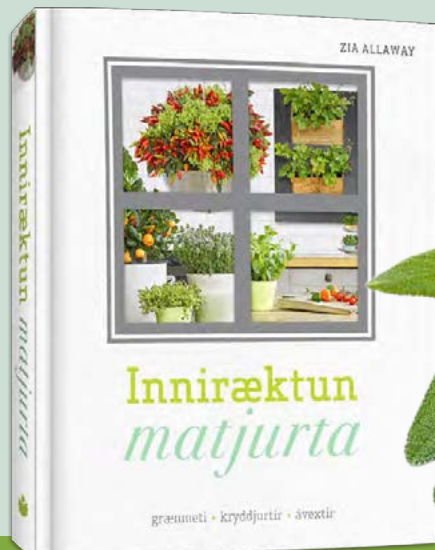
Við hreinsum, söndum, húðum
svo þær verða eins og nýjar

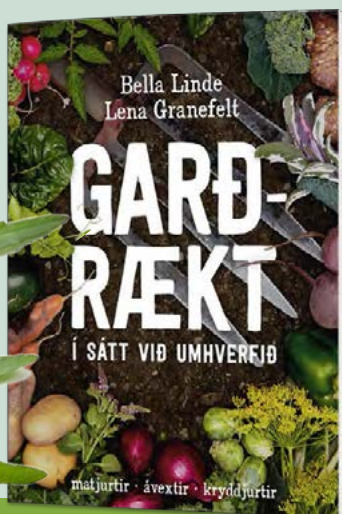
Geymdu auglýsinguna

HELLUHREINSUN.IS - S: 7756080

GÓÐAR OG GAGNLEGAR

Lífgaðu upp á heimilið með plöntum sem gefa af sér allan ársins hring.

Allt um hefðbundna og lífræna ræktun, hvað unnt er að rækta, hvar, hvenær og hvernig.

Fróðleikur um gerjun grænmetis ásamt fjölda gómsætra uppskrifta.

LANDSINS MESTA ÚRVAL BÓKA

Bókabúð Forlagsins | Fiskislóð 39 | www.forlagid.is
Opíð alla virka daga 10–19 | Laugardaga 11–16

Hópur fólks ræktar grænmeti í Seljagarði í Breiðholti. Í sumar verður hægt að vera í áskrift, fá fræðslu og uppskeru.

Seljagarðurinn vaxandi verkefni

Guðný Rúnarsdóttir myndlistarkennari vill vita hvaðan maturinn sem hún borðar kemur. Matjurtarækt megi ekki lognast út af og kunnáttunni verði að halda við.

Ragnheiður Tryggvadóttir
heida@frettabladid.is

Það þarf að kunna að rækta ofan í sig matinn. Ef það kemur heimsendir og fer að flæða hér um allt, þá stendur Breiðholtið upp úr, það er svo hátt yfir sjávarmáli. Við verðum við öllu búin í Seljagarðinum,“ segir Guðný Rúnarsdóttir myndlistarkennari á léttu nótnum en hún er ein þeirra sem rækta matjurtir í samyrkjugarði í Breiðholti, Seljagarði.

Hún segir afar gefandi að yrkja jörðina í stað þess að kaupa allt út úr búð. Seljagarðurinn sé vaxandi verkefni.

„Þetta byrjaði fyrir fjórum árum þegar vinkona mín, Þórey Mjallhvít, teiknari og hreyfimynda-gerðarkona, fékk hugmyndina að félagslegum matjurtagarði.

Úr varð samfélagslegt verkefni og hópur fólks fór að rækta saman, halda viðburði og læra hvert af öðru um matjurtarækt. Ég fór með í þetta en ég hef alltaf haft mikinn áhuga á að rækta sjálf það sem ég borða. Við förum yfirleitt bara beint út í búð að kaupa okkur grænmeti, oftast innflutt og vandlega pakkað í plast. Það er frekar dapurlegt,“ segir Guðný.

Félagslandbúnaður

„Að fylgjast með plöntum vaxa, hlúa að þeim og læra að sjá um þær er mikilvægt og mögulega deyjandi kunnátta. Kannski er það vegna samfélagsgerðarinnar hér á Íslandi. Hér er mikið stress og miklar kröfur um að eiga mikið af dýrum hlutum. Allir keppast því við að vinna meira til að geta borgað meira! Þó er vitundarvakning í gangi núna, finnst mér.

Einn úr höpnum í Seljagarði stefnir á að verða borgarbóndi og mun taka að sér að rækta fyrir fólk sem hefur ekki tíma til þess

Guðný með blómlega uppskeru síðasta árs.

Guðný segir það jafnast á við góða hugleiðslu að hlúa að plöntunum.
MYNDIR/SELJAGARÐUR.IS

sjálft. Fólk er þá bara í áskrift, hann heldur fræðsludaga fyrir áskrifendur og sér um ræktunina en fólk tekur þátt eftir getu og tíma.“

Guðný er borgarbarn en kann afar vel við sig í náttúrunni. Ræktunarferlið sé eins og hugleiðsla.

„Ég er alin upp í Reykjavík og finnst því afar gott að tengjast náttúrunni með því að róta í moldinni og tína upp í mig það sem ég rækta sjálf. Maður fréttir oft af fólki sem á við erfiðleika að stríða eða veikindi, sem fer að rækta eitt-hvað til að láta sér líða betur og

það virkar. Ræktun hefur mjög góð áhrif á andlega líðan og það getur verið eins og hugleiðsla að fylgjast með ferlinu. Þetta tekur nefnilega tíma og krefst þolinmæði. Stundum mistekst ræktunin og ekkert kemur upp, þá þarf maður að vera æðrulaus gagnvart því og reyna annaðhvort aftur að ári eða prófa eitthvað nýtt. Ferlið sjálft er svo mikilvægt, ekki síður en loka-uppskeran,“ segir Guðný.

Nánar má forvitnast um samyrkjuverkefnið í Seljagarði á www.seljagarður.is á Facebook undir